

ZAJŚĆ W CIAŻĘ

dr Piotr Pierzyński

ZAJŚĆ W CIAŻĘ

Białystok 2011

Redakcja:

Ewa Kozioł, Publikator

Makieta i DTP:

Rafał Olesiewicz, Publikator

Projekt okładki:

Małgorzata Gryniewicz

Zdjęcia na okładce:

iStock, Jacek Wolfart

Zdjęcia:

Shutterstock

Ryciny:

Marcin Dominów

Wszelkie prawa zastrzeżone.

© Copyright dr Piotr Pierzyński, Białystok 2011

Wydawca:

CMR

15-001 Białystok 1, skrytka pocztowa 269

e-mail: kontakt@cmr.org.pl

ISBN

978-83-932557-0-2

Nota prawna

Wydawca ani Autor nie ponoszą odpowiedzialności za wykorzystanie tekstów czy podawanych interpretacji badań. Jedynie badanie lekarskie i konsultacja, pozwalające na przeanalizowanie danych medycznych w sposób całościowy, upoważniają do sformułowania diagnozy i zaplanowania leczenia. Materiał przedstawiony w książce ma wartość edukacyjną, a wskazówki zawarte w treści książki nie mogą być wykorzystywane jako zalecenia lekarskie.

Realizacja:

Publikator Sp. z o.o.

Druk i oprawa:

Białostockie Zakłady Graficzne S.A.

SPIS TREŚCI

SŁOWO WSTĘPNE	8
OD AUTORA	10

ROZDZIAŁ I: O KOBIEtach. 12

SPIS ROZDZIAŁU	14
BUDOWA I FUNKCJONOWANIE NARZĄDÓW RODNYCH	15
JAK ROZPOZNAĆ DNI PŁODNE?	18
Czy planować współżycie?	19
Ocena owulacji	20
Założ dzienniczek	21
Inne sposoby oceny owulacji	23
Plan postępowania	25
UCIĄŻLIWE OBJAWY	26
Nieprawidłowe krwawienia	26
Bóle	28
Uplawy	30
CO MOŻE WPŁYWAĆ NA TWOJĄ PŁODNOŚĆ?	33
Schorzenia kobiece – obecne lub przebyte	33
Inne choroby a zachodzenie w ciążę	38
Starania o ciążę w sytuacjach specjalnych	43
Leki a zachodzenie w ciążę	44
CZĘSTE PYTANIA	46
PODSUMOWANIE ROZDZIAŁU	51

ROZDZIAŁ II: MĘSKIE SPRAWY 52

SPIS ROZDZIAŁU	54
PŁODNOŚĆ MĘŻCZYZNY – JAK TO DZIAŁA?	55
Budowa i funkcjonowanie układu rozrodczego mężczyzny	55
BADANIA U MĘŻCZYŻN	59
Badanie nasienia	59
Jak interpretować wyniki badania nasienia?	62
Inne badania	65
CO NIEKORZYSTNIE WPŁYWA NA JAKOŚĆ NASIENIA?	66
Używki	66
Otyłość	67
Leki	67
OBJAWY, KTÓRE NIEPOKOJĄ	71
JEŚLI CHORUJESZ / CHOROWAŁEŚ NA	74
Schorzenia urologiczne	74
Inne choroby	78
Sytuacje szczególne	83
CZĘSTE PYTANIA	85
PODSUMOWANIE ROZDZIAŁU	89

ROZDZIAŁ III: ZAJŚĆ W CIĄŻĘ 90

SPIS ROZDZIAŁU	92
ZANIM...	93
Decyzja	94
Myślenie naprzód	95
CO TRZEBA SPRAWDZIĆ?	97
Badania do wykonania przed zajściem w ciążę	97
Wizyta u ginekologa	99
Odwiedź stomatologa	99
Lekarz rodzinny	100
Sprawdź swój BMI	101
JAK ZWIĘKSZYĆ SZANSE NA ZAJŚCIE W CIĄŻĘ?	104
Odstaw używki	105
Zadbaj o dietę	107
Aktywność fizyczna	118
Pozbądź się stresu	122
ODSTAWIENIE ANTYKONCEPCJI	126
PAMIĘTAJCIE O... SOBIE	127
CZĘSTE PYTANIA	128
PODSUMOWANIE ROZDZIAŁU	131

ROZDZIAŁ IV: JEŻELI NIE WYCHODZI 132

SPIS ROZDZIAŁU	134
KIEDY ZWRÓCIĆ SIĘ O POMOC?	135
PIERWSZA WIZYTA W KLINICE LECZENIA NIEPŁODNOŚCI	137
Jaką klinikę wybrać?	138
Wstępna konsultacja	143
BADANIA	146
LECZENIE	152
I. Stymulacja jajeczkowania	153
II. Inseminacja domaciczna – IUI (Intrauterine Insemination)	155
III. In vitro – IVF/ICSI i inne zaawansowane techniki rozrodu wspomaganego medycznie	159
TEST CIĄŻOWY	171
CZĘSTE PYTANIA	174
PODSUMOWANIE ROZDZIAŁU	181

ROZDZIAŁ V: UDAŁO SIĘ! I CO DALEJ? 182

SPIS ROZDZIAŁU	184
TEST CIĄŻOWY I OBLICZANIE CZASU TRWANIA CIĄŻY	185
CO MOŻE NIEPOKOIĆ?	189
CIĄŻA A	193
Podróże	193
Aktywność seksualna	193
Praca	194
Chemikalia	194
Farbowanie włosów	195
SPRAWDŹ, CZY WSZYSTKO JEST W PORZĄDKU	196
Kiedy udać się na pierwszą wizytę w ciąży?	196
Badania laboratoryjne do wykonania w pierwszym trymestrze ciąży	197
Badania USG w pierwszym trymestrze	199
PAMIĘTAJ O	201
CZĘSTE PYTANIA	203
PODSUMOWANIE ROZDZIAŁU	205
CZEKAMY!	206
TABELE	208
INDEKS SKRÓTÓW	210
SKOROWIDZ	212

Szanowni Państwo

Ciąża to jedno z najbardziej doniosłych wydarzeń w życiu każdej pary. „Zdrowe zajście w ciążę” wymaga odpowiedniego zaplanowania i przygotowań, zarówno ze strony kobiety, jak i mężczyzny. Wykonanie podstawowych badań, wprowadzenie zmian trybu życia i umiejętna ocena sygnałów własnego ciała świadczących o płodności pozwalają – z jednej strony – na wczesne wykrycie i korektę problemów zdrowotnych, z drugiej zaś – na stworzenie odpowiednich warunków do zaistnienia ciąży.

Okolo jedna piąta par uzyskuje ciążę po jednym cyklu współżycia bez zabezpieczeń, mniej więcej połowie zajmuje to sześć miesięcy. Już kilka miesięcy „starań” niekorzystnie wpływa na związek i na samoocenę partnerów. Brak ciąży po 12 miesiącach prób powinien skłaniać do wizyty w klinice medycyny rozrodu i rozpoczęcia diagnostyki, a jeżeli to konieczne – leczenia. Wiele par zmuszonych do korzystania z pomocy medycznej w związku z niezamierzoną bezdzietnością jest zagubionych i potrzebuje dodatkowych – poza konsultacją lekarską – informacji.

Do Państwa rąk trafia książka „Zajść w ciążę” autorstwa dr Piotra Pierzyńskiego. Autor jest ginekologiem, adiunktem Kliniki Rozrodczości i Endokrynologii Ginekologicznej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, wyszkolonym w czołowych klinikach medycyny rozrodu w Polsce i Europie.

Poradnik ten w przystępny sposób podaje praktyczne i oparte na dowodach naukowych informacje przydatne w planowaniu ciąży. Książka szczegółowo opisuje zarówno sposoby oceny płodności, jak też czynniki niekorzystnie wpływające na płodność kobiet i mężczyzn. Porady te będą przydatne zarówno dla par będących na etapie planowania ciąży, od jakiegoś czasu próbujących ją uzyskać, jak też i tych z problemem niepłodności.

Liczymy, że przystępnie podana wiedza zawarta w przewodniku pomoże Państwu we właściwym zaplanowaniu ciąży oraz będzie stanowiła użyteczne źródło wiadomości w przypadku jakichkolwiek problemów z płodnością.

Z poważaniem,

Prof. dr hab. Sławomir Wołczyński

Prezes Polskiego Towarzystwa
Medycyny Rozrodu

Prof. dr hab. Rafał Kurzawa

Przewodniczący Zarządu Sekcji
Płodności i Niepłodności Polskiego
Towarzystwa Ginekologicznego

Szanowni Państwo

Planowanie ciąży i właściwe przygotowanie się do niej to świadomy wybór, który powinien być udziałem każdej pary myślącej o poszerzeniu rodziny. Większości – bo ponad połowie par – zajście w ciążę zajmuje sześć lub więcej miesięcy. Odpowiednie przygotowanie się do ciąży pozwala z jednej

strony na zwiększenie szans na jej uzyskanie, a z drugiej zmniejsza ryzyko kłopotów w czasie ciąży i po jej zakończeniu.

Co zmienić w trybie życia? Jakie wykonać badania? Co zrobić, by poprawić swoje szanse? To pytania często zadawane przez ludzi planujących ciążę lub się o nią starających, szczególnie, gdy starania trwają już od jakiegoś czasu. Odpowiedzi na nie znajdziecie w Rozdziałach I – III.

Już kilka miesięcy nieskutecznych prób zajścia w ciążę negatywnie rzutuje na związek i samoocenę zarówno kobiety, jak i mężczyzny. Co szósta para nie uzyskuje ciąży po roku starań. Jej niezamierzony brak po 12 miesiącach współżycia bez zabezpieczeń jest kryterium diagnostycznym rozpoznania niepłodności i wymaga przeprowadzenia odpowiedniej diagnostyki. Prowadzona jest ona w klinikach medycyny rozrodu i ma na celu identyfikację par wymagających leczenia.

Jak wybrać klinikę medycyny rozrodu? Jak łatwiej przejść przez terapię niepłodności? Co trzeba wiedzieć, by zwiększyć prawdopodobieństwo ciąży? Co zrobić po teście ciążowym? Odpowiedzi na te i inne pytania zawarte są w Rozdziałach IV i V.

Książka „Zajść w ciążę” jest poradnikiem dla ludzi planujących ciążę i starających się o nią. Zawarłem w niej praktyczne informacje i odpowiedzi na pytania, które trudno jest znaleźć na forach internetowych lub są rozproszone w różnych publikacjach. Mam nadzieję, że będą one pomocne na drodze do Waszego Szczęścia.

Pozdrawiam i życzę jak najwięcej sukcesów (tych małych i krzyczących).

Dr n med. Piotr Pierzyński

Podziękowania

Autor składa serdeczne podziękowania Pani Beacie Przybył za nieocenioną pomoc na każdym etapie pracy nad książką, Pani Dr Jolancie Świąteckiej z Kliniki Rozrodczości i Endokrynologii Ginekologicznej UM w Białymstoku za niezwykle pomocne uwagi merytoryczne oraz Pani Mgr Katarzynie Sobolewskiej z Centrum Dietetyki Eko Styl w Białymstoku za owocną współpracę i wartościowe porady.